

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
กับประสิทธิผลของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

THE RELATIONSHIP BETWEEN CREATIVE LEADERSHIP OF SCHOOL
ADMINISTRATORS AND THE EFFECTIVENESS OF SCHOOLS UNDER PHICHIT
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

เรวัต ทองดี¹, จิติมา วรรณศรี²

Rewat Thongdee¹, Jitima Wannasri²

Corresponding Author E-mail: rewatt65@nu.ac.th

Received: Feb 13, 2024; Revised: Mar 23, 2024; Accepted: Apr 08, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 291 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา 25 คน และครูผู้สอนจำนวน 266 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 53 ข้อ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา(IOC) ระหว่าง 0.67 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า

1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความยืดหยุ่น รองลงมา คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านวิสัยทัศน์ 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม รองลงมา คือ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, ผู้บริหารสถานศึกษา, ประสิทธิภาพของสถานศึกษา

¹นิสิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

¹ Student of Educational Administration, Faculty of Education, Naresuan University

²ที่ปรึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร

²Advisor, Faculty of Education, Naresuan University

Abstract

The purposes of this research were 1) to study creative leadership of school administrators under Phichit educational service area office 2, 2) to study schools' effectiveness under Phichit educational service area office 2 and 3) to study the relationship between creative leadership of school administrators and the schools effectiveness under Phichit educational service area office 2. The sample, yielding a total of 291 participants, was 25 school administrators and 266 teachers under the office of Phichit educational service 2 in the academic year 2023. The instrument in this research was a questionnaire with a 5-level estimation scale, item-objective congruence (IOC) between 0.67 – 1.00 and reliability of the whole questionnaire was 0.97. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, Cronbach's alpha coefficient and Pearson's product moment correlation coefficient. The results showed as follow:

1. Creative leadership of school administrators under Phichit educational service area office 2 in overall was at a high level. When considering each aspect, it was found that flexibility was the highest mean, followed by creativity and the lowest mean was vision.
2. Effectiveness of schools under Phichit educational service area office 2 in overall was at a high level. When considering each aspect, it was found that ability to change and develop to the environment was the highest mean, followed by ability to enable students to acquire high learning efficiency and the lowest mean was ability to develop students' positive attitude.
3. The relationship between creative leadership of school administrators and the effectiveness of schools under Phichit educational service area office 2 totally in positive correlation was at a high correlation level with statistically significant at the .01 level.

Keywords : Creative Leadership, School Administrator, Effectiveness of Schools

บทนำ

สภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและคาดการณ์ได้ยาก มีความเปราะบาง ทั้งด้านการเมือง นโยบาย เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี การติดต่อสื่อสาร การเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศได้ง่ายและรวดเร็ว ทำให้ผู้คนต้องมีการปรับตัวในการดำเนินชีวิตในหลายด้าน โรคอุบัติใหม่เป็นปัจจัยเร่งในการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง อีกทั้งเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตของประชาชนมากขึ้น เข้าสู่สภาวะการ VUCA World ความผันผวน ความไม่แน่นอน ความสลับซับซ้อน ความคลุมเครือ การพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์จึงมีความสำคัญที่จะต้องทำให้มีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและสามารถปรับตัวให้อยู่ร่วมกับสังคมได้ แผนยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ประกอบกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในฉบับที่ 13 หมายความว่า 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูงมุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตอบ โจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต ได้ตระหนักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่ผลิตนักเรียนให้เป็นคนที่มี คุณภาพ ตรงต่อความต้องการของสังคม ในการที่สถานศึกษาจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้มีปัจจัยหลายประการ แต่ประการหลักที่สำคัญคือ ผู้นำ หรือ ผู้บริหารสถานศึกษา แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ได้กล่าวไว้ว่าสภาวะการณ์การเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของประเทศ ชี้ให้เห็นว่าประเทศไทยยังต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ศตวรรษที่ 21 ที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ซับซ้อนและคาดการณ์ได้ยาก ในขณะที่ผลการจัดการศึกษา ของประเทศในทุกระดับยังคงมีปัญหา ทั้งในด้านคุณภาพของคนไทยที่ผู้เรียนและผู้สำเร็จ การศึกษาระดับต่าง ๆ ที่ยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา คุณลักษณะ และทักษะอยู่ในระดับที่ยัง ไม่น่าพึงพอใจ และกำลังแรงงานของประเทศที่มีสมรรถนะไม่สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดงานและระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แม้ในภาพรวมคนไทยมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาและมีความเสมอภาคทางการศึกษามากขึ้นจากนโยบาย สนับสนุน ค่าใช้จ่ายในการเรียน 15 ปีของรัฐ แต่ระบบบริหารจัดการศึกษาในปัจจุบันก็ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะรองรับสภาวะการณ์การลดลงของประชากรและการเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างรวดเร็วของประเทศรวมถึงสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันอย่างเสรีและไร้พรมแดนในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดดและไร้ขีดจำกัดของเทคโนโลยีดิจิทัลที่สามารถเชื่อมทั้งโลกให้เป็นหนึ่งเดียว (กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560: 75)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นแนวคิดที่สามารถปรับเปลี่ยนองค์กรให้มีคุณภาพบนพื้นฐานความเชื่อที่ว่าในสถานศึกษาหนึ่งอาจมีผู้นำได้หลายคน ซึ่งแสดงบทบาทการใช้ภาวะผู้นำในลักษณะต่างๆ มากมาย บทบาทภาวะผู้นำจึงมิได้จำเพาะเจาะจงแต่ผู้บริหารสถานศึกษาเท่านั้น แต่หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การสร้างโอกาสการเรียนรู้ให้แก่ครู อาจารย์และบุคลากรต่าง ๆ เพื่อเป็นช่องทางให้คนเหล่านี้ได้พัฒนาตนเองเข้าสู่การเป็นผู้นำที่สร้างสรรค์ ทฤษฎีภาวะผู้นำแบบสร้างสรรค์นี้มีมุมมองว่า ครูคือผู้นำโดยมีครูใหญ่คือผู้นำ กล่าวคือผู้บริหารสถานศึกษาไม่เพียงแต่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ของครูอาจารย์และบุคลากรในสถานศึกษาอีกด้วย (สุรศักดิ์ เล็กวงษ์. 2563: 2)

สถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพนั้นจะมีการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย หรือ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ซึ่งเป็นผลลัพธ์ของสถานศึกษา โดยผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อน การดำเนินการ ประสานงานกับบุคลากรและทุกส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ และตรงตามความต้องการของสังคม โดยพิจารณาจากความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง คุณลักษณะของผู้เรียน ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู รวมทั้งการปรับตัวและพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (สุภาพ ฤทธิ์บำรุง. 2556: 70)โดยผู้ที่มีความสำคัญมากที่สุดในการทำสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพคือผู้บริหาร เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา เป็นผู้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความสำเร็จของสถานศึกษาเพื่อให้สามารถ ปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ได้ให้ความสำคัญกับผู้บริหารสถานศึกษาว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบาย วางแผน ตลอดจนวิธีดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์กับนโยบายของรัฐที่กำหนดไว้และต้องสอดคล้อง มีความรับผิดชอบในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ได้กำหนดกลยุทธ์ที่ 3 ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 เป้าประสงค์ที่ 3 ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ทนต่อการเปลี่ยนแปลง ของเทคโนโลยี มีสมรรถนะ ความรู้ความเชี่ยวชาญ จรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งจิตวิญญาณความเป็นครู ซึ่งผลการดำเนินงานของสถานศึกษาโดยภาพรวมพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 จำนวน 120 โรงเรียน ยังไม่น่าพึงพอใจเท่าที่ควรกล่าวคือ ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2564 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าทุกกลุ่มสาระมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2. 2565: 14)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาถึง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 เพื่อนำผลการวิจัยเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

1.1 ความหมายของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

ภรณ์ทิพย์ ปั่นก้อง (2559: 32) ให้ความหมายภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ว่า หมายถึง การที่ผู้นำใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหาและดำเนินงานตามสถานการณ์ต่าง ๆ พร้อมทั้ง รู้จักกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ของผู้อื่น โดยเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองและผู้อื่นที่จะสามารถ คิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่โดยอาศัยการเรียนรู้เนื้อหาความคิดใหม่ ๆ อยู่เสมอ

กฤษพล อัมระนันท์ (2559: 42) ให้ความหมายภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ว่า หมายถึง ความสามารถในการจูงใจหรือบุคคลอื่น ๆ อย่างมีวิสัยทัศน์ กระตุ้นและสนับสนุนให้เกิด การทดลองภายในองค์กร เพื่อที่จะทำให้อุบัติการณ์สามารถคิดนอกกรอบ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ มีความคิดสร้างสรรค์ หาแนวทางใหม่ ๆ ในการบริหารและการสื่อสารภายในองค์กร มีความสามารถในการปรับตัวและกระบวนการทำงานต่าง ๆ ในองค์กรให้มีความง่ายคล่องตัว และยืดหยุ่นเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดีมากขึ้น

จิราวรรณ อินเกิด (2564: 14) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารที่แสดงออกถึงการมีความรู้ความสามารถในการบริหารงาน รู้จักยืดหยุ่นและการปรับตัวในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สามารถกำหนดภาพความสำเร็จในอนาคตได้ มีความสามารถในการนำ จูงใจหรือกระตุ้นผู้อื่นให้เกิดความคิดแปลกใหม่ เน้นการมีส่วนร่วมในการทำงานเป็นทีม

กล่าวโดยสรุป ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การแสดงออกของผู้นำในการนำกลุ่มด้วยความสามารถด้านการคิด จินตนาการ คิดอย่างสร้างสรรค์ มีความยืดหยุ่นปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และบูรณาการความรู้อย่างหลากหลาย แล้วสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ของตนเอง คิดนอกกรอบ นำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนานวัตกรรมที่แปลกใหม่

1.2 องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

เบญจมาศ หนูไชยทอง (2561: 8) ได้สรุปองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ 4 ด้าน ดังนี้

1. การมีจินตนาการ หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาถึงการมีความคิด เชิงสร้างสรรค์ มีอารมณ์ขันในการทำงาน และมีสติปัญญาในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีพฤติกรรมในการแสดงออกถึงกระบวนการสร้างมโนภาพที่เด่นชัดไว้ในจิตใจ มีเหตุผลและเป็นภาพที่ผ่านการ ประมวลการไตร่ตรองแล้วอย่างมีประสิทธิภาพในสมอง มองโลกในแง่ดี มีความมั่นใจในตนเอง กล้าคิด กล้าแสดงออก ซึ่งจะส่งผลต่อพฤติกรรมนำไปสู่การตัดสินใจและการคิดเชิงบวก

2. การมีความยืดหยุ่น หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษา ที่แสดงออกถึงการคิดหาคำตอบได้อย่างอิสระความสามารถในการปรับตัวตามสถานการณ์ต่าง ๆ และการเปิดกว้างรับความคิดใหม่ ๆ เพื่อนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลง โดยผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการเข้าใจและวิเคราะห์พฤติกรรมทั้งของตนเองและของผู้อื่น มีการปรับเปลี่ยนกฎเกณฑ์เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยสามารถพัฒนาความฉลาดอารมณ์ มีการปรับตัวให้เข้ากับบุคคลและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง จัดการกับปัญหาความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ และสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน

3. การมีวิสัยทัศน์ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการมอง ภาพในอนาคตที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงคนที่วิสัยทัศน์จะเป็นคนที่มองการณ์ไกล ใจกว้าง กล้าที่จะ ปรับเปลี่ยนเรียนรู้เปิดรับสิ่งใหม่ ๆ ให้กับตัวเองสามารถมองเห็นวิถีการปฏิบัติที่มีทิศทางและขอบเขต

4. ความไว้วางใจ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึง ความ คาดหวัง ความเชื่อมั่น ความไว้วางใจที่แสดงออกอย่างเปิดเผย จะต้องสร้างความเชื่อถือไว้วางใจให้กับ สมาชิกในองค์กรด้วยการยึดการบริหารสากล เช่น คุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์ ความเมตตา ความยุติธรรม ความเป็นกลาง ความกล้าหาญ ความอดทน ความมีวินัย ความมุ่งมั่น ซึ่งเป็นหลักสำคัญ ในการบริหาร เป็นแม่แบบที่ดี ยอมรับข้อผิดพลาดของสมาชิกในองค์กรและให้เกียรติผู้อื่น เคารพและให้การสนับสนุนผู้อื่น ไม่ว่าคน ๆ นั้นจะมีตำแหน่งใดก็ตาม สอบถามเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้แสดงความคิดเห็น รับฟังปัญหาและให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม

สุรศักดิ์ เล็กวงษ์ (2563: 5) ได้ศึกษา บทบาทภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ได้สรุปภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ไว้ 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การมีวิสัยทัศน์ หมายถึง การกำหนดค่าแห่งความสำเร็จ โดยมุ่งสู่คุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ สนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายในการจัดการศึกษามีการวิเคราะห์เชิงนโยบายเพื่อกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน กระตุ้นให้ครูและบุคลากรมีแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

2. การมีความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกในการสร้างสรรค์ กระตุ้นครูและบุคลากรให้เกิดความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่และคิดนอกกรอบ มีความคล่องแคล่วในการคิดทำงานด้วยความรวดเร็วสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้รวดเร็วและถูกต้อง

3. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริหารมีการปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้วยความเสมอภาคและมอบหมายงานให้ครูและบุคลากรรับผิดชอบอย่างทั่วถึง โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถและการพัฒนาช่วยเหลือสนับสนุนครูสู่การเป็นครูมืออาชีพ

4. การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาในการแสดงความคิดเห็นต่อปัญหาและความขัดแย้งที่เกิดขึ้น โดยมีการปรับตัวตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปและสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แก้ไขกฎระเบียบการทำงานให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษารับฟังความคิดเห็นของบุคลากรและข้อเสนอแนะจากบุคคลอื่น

5. การทำงานเป็นทีม หมายถึง การกำหนดบทบาทหน้าที่การทำงานของบุคลากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในทีม ตลอดจนส่งเสริมให้ทีมงานมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพบปะสังสรรค์ตามสมควร มีการพัฒนาบุคลากรและทีมงานที่ตรงกับความต้องการระยะยาวของหน่วยงาน

2. แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา

2.1 ความหมายของประสิทธิผล

จิตติมา วรณศรี (2563: 20) กล่าวว่า ประสิทธิผลขององค์กร คือ ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ซึ่งเกิดจากประสิทธิผลระดับบุคคลและประสิทธิผลระดับทีมงาน

พรเทพ เหมรณนท(2564: 27) ได้สรุปความหมาย ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง การที่องค์การได้ดำเนินงานใด ๆ โดยการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ จนเกิดผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน หรือตรงตามความต้องการ และผลนั้นสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้เช่น การที่โรงเรียน สามารถผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่ถูกบีบบังคับได้

Gibson and others นิยามประสิทธิผลไว้ว่า ประสิทธิผลเป็นเรื่องของการกระทำใด ๆ ที่มีความมุ่งหมายจะได้รับผลอะไรสักอย่างให้เกิดขึ้น การกระทำหรือความพยายามจะมีประสิทธิผลสูงต่ำเพียงใด ขึ้นอยู่กับว่าผลที่ได้รับตรงนั้นตรงครบถ้วนทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และใช้พลังงานน้อยเพียงใด(ปณิธิ จันภักดี. 2565: 31)

สรุปได้ว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง ความสำเร็จของสถานศึกษาที่เกิดขึ้นในการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ล่วงหน้า โดยการเปรียบเทียบผลลัพธ์กับวัตถุประสงค์ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

2.2 องค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษา

วณัฐนันท์ กมลบุรณ์ (2561: 11) ได้กำหนดองค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง การดำเนินการ ของสถานศึกษาที่สามารถดำเนินการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพโดยอาศัยความพร้อมจากปัจจัยทั้ง ภายในและภายนอกในด้านการจัดการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ระดับสูง และมีความสามารถในการศึกษาต่อในสถาบันชั้นสูงได้เป็นจำนวนมากทำให้จำนวนผู้เรียนและคุณภาพของผู้เรียนสามารถสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน

2. ความสามารถในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในยุคไทยแลนด์ 4.0 หมายถึง ผลการ ดำเนินการของสถานศึกษาที่สามารถดำเนินการจัดการศึกษา ผ่านการจัดการเรียนการสอน การบริหาร จัดการที่ทันสมัย ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และมีทักษะที่เหมาะสมในยุคไทยแลนด์ 4.0 นำไปสู่การสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ส่งผลให้สถานศึกษาสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษา รวมถึง การพัฒนาผู้เรียนในด้านอื่นๆ ด้วย

3. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง ผลการดำเนินการ ของสถานศึกษาที่สามารถดำเนินการจัดการศึกษาในการพัฒนาสถานศึกษาให้กับสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม สภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน โดยมีความสามารถในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงโดยใช้วิธีการ กระบวนการที่เหมาะสมและพัฒนาสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ขึ้นมาในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศและช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาของชาติ

4. ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา หมายถึง ผลการดำเนินการของสถานศึกษาที่สามารถดำเนินการจัดการศึกษาในด้านของการกำหนดรูปแบบการบริหารภายใน สถานศึกษา การวางแผนในการบริหารจัดการปัญหา

ต่างๆ รวมถึงความสามารถในการแก้ปัญหา อย่างเหมาะสมและรวดเร็วโดยให้ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาน้อยที่สุด ส่งผลให้สามารถ ดำเนินงานตามแผนที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

วรรณภา ไทยประยูร (2564: 44) ได้สรุปองค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษา ดังนี้

1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและครูผู้สอนในด้านการจัดการเรียนการสอน ที่จะผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น สามารถสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อสถานศึกษาอื่นได้ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร รวมถึงผลการสอบระดับชาติได้รับรางวัลการันตีจากการแข่งขันทางด้านวิชาการจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนและสามารถนำทักษะไปแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

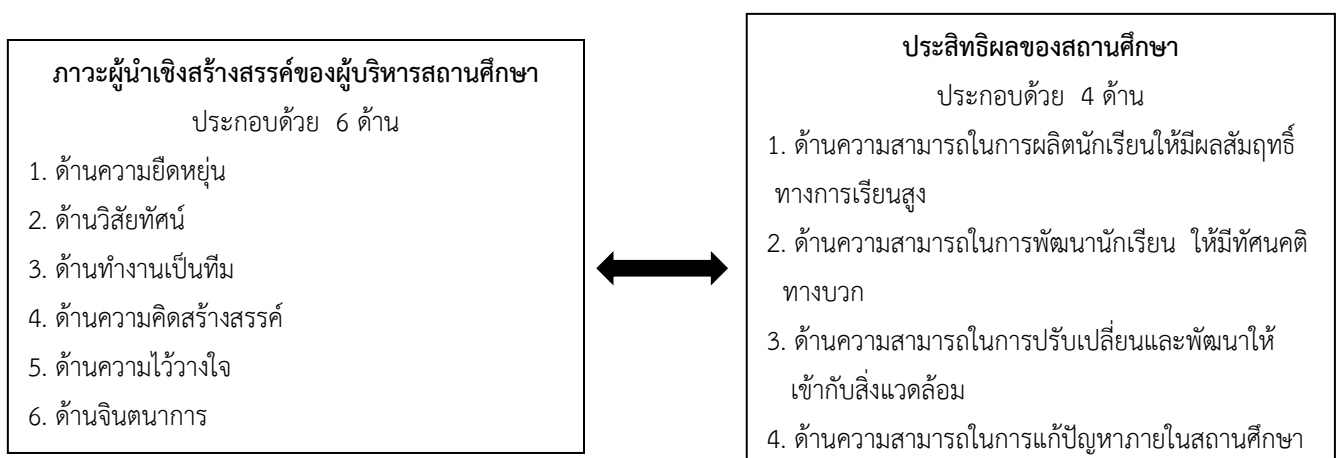
2. ด้านเจตคติเชิงบวก หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและคณะครูในการดำเนินการอบรมสั่งสอนนักเรียนให้มาเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีคุณธรรม จริยธรรม มารยาทที่ดีงาม มีระเบียบวินัยปฏิบัติตามกฎของสถานศึกษา ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม มีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น รู้จักพัฒนาตนเองและมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาค้นคว้าเป็นสิ่งที่พึงพอใจของผู้ปกครอง

3. ความการแก้ไขปัญหาภายในโรงเรียน หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและคณะครูในสถานศึกษาในการแก้ไขกฎระเบียบให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา รวมถึงการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เช่น การจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติงานต่างๆ ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งต้องโน้มน้าวให้ครูและบุคลากรปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประโยชน์ของสถานศึกษาเป็นหลัก ร่วมมือร่วมใจในการแก้ไขปัญหาให้ผ่านไปได้ด้วยดีบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความยุติธรรมในการเป็นที่ปรึกษา

4. ด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและคณะครูในสถานศึกษาที่ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรให้ก้าวทันสภาวะการณ์ของสังคมที่เปลี่ยนแปลงส่งเสริมให้ครูและบุคลากรพัฒนาตนเองเพื่อนำความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนรวมถึงการปรับเปลี่ยน พัฒนา นวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ปรับปรุงหลักสูตร ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ด้วยการจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกห้องเรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์กำหนดเป็นองค์ประกอบในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

กรอบแนวคิดงานวิจัย

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 120 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 101 คน ครูผู้สอนจำนวน 1,085 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,186 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ปีการศึกษา 2566 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 291 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 25 คน และครูผู้สอนจำนวน 266 คน เลือกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนประชากร แต่ละอำเภอจำนวน 6 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอดงเจริญ อำเภอตะพานหิน อำเภอบางมูลนาก อำเภอโพทะเล อำเภอทับคล้อ อำเภอวังนารายณ์ อำเภอวังทรายพูน และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซี่และมอร์แกน(สฤพร เขาวนชัย. 2561)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Check List) ประกอบด้วย วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า(Rating Scale) 5 ระดับ ผู้วิจัยได้ใช้การสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จากนักวิชาการและนักการศึกษา เป็นกรอบแนวคิดทฤษฎี ได้ทั้งสิ้น จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า(Rating Scale) 5 ระดับ ผู้วิจัยได้ใช้การสังเคราะห์องค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษาจากนักวิชาการและนักการศึกษา เป็นกรอบแนวคิดทฤษฎี ได้ทั้งสิ้น จำนวน 23 ข้อ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับนี้ไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน และเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ระหว่าง 0.67 – 1.00 ได้นำไปใช้ทดลองกับผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่น(Reliability) เท่ากับ 0.97

วิธีรวบรวมข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู

2. ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามออนไลน์ผ่านบริการของ Google Form ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการจัดส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ขอเก็บข้อมูลไปยังสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป จำนวน 291 ฉบับ ได้รับการตอบรับ จำนวน 291 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จและดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติความถี่และร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยใช้วิธีการหาค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson' Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัย โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย ดังนี้

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

ตาราง 1 แสดงภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

ที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	n = 291		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านความยืดหยุ่น	4.16	0.35	มาก
2	ด้านวิสัยทัศน์	4.10	0.41	มาก
3	ด้านทำงานเป็นทีม	4.13	0.40	มาก
4	ด้านความคิดสร้างสรรค์	4.15	0.39	มาก
5	ด้านความไว้วางใจ	4.12	0.40	มาก
6	ด้านจินตนาการ	4.13	0.43	มาก
รวม		4.13	0.35	มาก

จากตาราง 1 พบว่า โดยภาพรวมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.35) เมื่อนำมาพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านความยืดหยุ่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.35) รองลงมาคือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.39) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.41)

2. ผลการศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

ตาราง 2 แสดงประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

ที่	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	n = 291		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	4.22	0.33	มาก
2	ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	4.18	0.39	มาก
3	ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม	4.26	0.39	มาก
4	ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา	4.20	0.38	มาก
รวม		4.21	0.32	มาก

จากตาราง 2 พบว่า โดยภาพรวมประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.32) เมื่อนำมาพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.39) รองลงมาคือ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.33) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.39)

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา(X)	ประสิทธิผลของสถานศึกษา(Y)				
	ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง(Y ₁)	ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนใหม่ที่มีทัศนคติ ทางบวก(Y ₂)	ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้ เข้ากับสิ่งแวดล้อม(Y ₃)	ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายใน สถานศึกษา(Y ₄)	ประสิทธิผลรวม (Y _{รวม})
ด้านความยืดหยุ่น(X ₁)	.670**	.648**	.662**	.749**	.793**
ด้านวิสัยทัศน์(X ₂)	.588**	.631**	.676**	.708**	.754**
ด้านทำงานเป็นทีม(X ₃)	.632**	.698**	.739**	.734**	.810**
ด้านความคิดสร้างสรรค์(X ₄)	.617**	.708**	.701**	.690**	.785**
ด้านความไว้วางใจ(X ₅)	.669**	.688**	.732**	.755**	.824**
ด้านจินตนาการ(X ₆)	.612**	.687**	.678**	.715**	.779**
ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์รวม(X _{รวม})	.720**	.767**	.795**	.830**	.902**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับสูง ($r = 0.902$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านความไว้วางใจ ($r = 0.824$)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความยืดหยุ่น มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในภาพรวมในระดับปานกลาง ($r = 0.793$) โดยมีความสัมพันธ์สูงสุดกับด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ($r = 0.749$)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิสัยทัศน์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในภาพรวมในระดับปานกลาง ($r = 0.754$) โดยมีความสัมพันธ์สูงสุดกับด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ($r = 0.708$)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านทำงานเป็นทีม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในภาพรวมในระดับสูง ($r = 0.810$) โดยมีความสัมพันธ์สูงสุดกับด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ($r = 0.739$)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความคิดสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในภาพรวมในระดับปานกลาง ($r = 0.785$) โดยมีความสัมพันธ์สูงสุดกับด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ($r = 0.708$)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความไว้วางใจ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในภาพรวมในระดับสูง ($r = 0.824$) โดยมีความสัมพันธ์สูงสุดกับด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ($r = 0.755$)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านจินตนาการ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในภาพรวมในระดับปานกลาง ($r = 0.779$) โดยมีความสัมพันธ์สูงสุดกับด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ($r = 0.715$)

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตรเขต 2 มีมนุษยสัมพันธ์ เป็นกัลยาณมิตรที่ดีกับครู มีความไว้วางใจ ความยืดหยุ่น มีการทำงานเป็นทีม มีความคิดเชิงบวก มีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นหลักการในการบริหารที่สำคัญ อีกทั้งต้องมีการปรับตัวปรับเปลี่ยนแนวความคิดให้เข้ากับสถานการณ์ นำวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง พัฒนานตนเองตามสถานการณ์ของสังคมโลกที่เปลี่ยนไป ผู้บริหารต้องผ่านกระบวนการคัดเลือกและพัฒนาตนเองให้มีความเหมาะสมก่อนที่จะได้รับตำแหน่ง และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตรเขต 2 มีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกลยุทธ์ที่ 3 ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี มีสมรรถนะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ จรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งจิตวิญญาณความเป็นครู ซึ่งสอดคล้องกับอัยริน สมาแอ (2562) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของฐานะมาศ หาดยาว (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวณีย์ สมบูรณ์ศิริโรจน์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาต่างรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเต็มตามความสามารถ ตามมาตรฐานวิชาชีพ มีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน สามารถครองตน ครองคน ครองงานได้เป็นอย่างดี ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา เอื้ออำนวยความสะดวก ในการส่งเสริมให้ครูพัฒนาความรู้ วิธีการใหม่ ๆ พัฒนานตนเองและวิชาชีพ โดยครูได้ตระหนักเห็นความสำคัญและประโยชน์จึงทำ

ให้มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน มุ่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ร่วมมือกันพัฒนาสถานศึกษา จัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ทำให้เกิดความเจริญงอกงามของประสิทธิผลของสถานศึกษาในด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ทั้งนี้หลายกลยุทธ์ มาตรการและแนวทางของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 2 ที่ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะ ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 อย่างครบถ้วน เป็นคนดี มีวินัย มีความรักในสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระ วชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว สู่การปฏิบัติ ส่งเสริมสถานศึกษาจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและสามารถจัดการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่น ตอบสนองความ แตกต่างทางพหุปัญญาของผู้เรียน โดยครูออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ สอดคล้องตามบริบทและวัฒนธรรม คำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลตามความถนัด ความสนใจ ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ส่งเสริม สนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีการพัฒนาตนเองทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง มีจรรยาบรรณ และจิตวิญญาณความเป็นครู ซึ่งสอดคล้องกับปณิธาน จันภักดี (2565) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิรัตน์ ช่างเกวียน (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยอนันท์ แก้วเงิน (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สำหรับคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือด้านความไว้วางใจกับด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษา การมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาจะส่งผลให้มีประสิทธิผลของสถานศึกษามากขึ้นในทุกด้าน การที่ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์หาคำตอบได้อย่างถูกต้องและตระหนักในประสิทธิผลของสถานศึกษา รวมทั้งช่วยเหลือสนับสนุนเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ มีความเอาใจใส่และเห็นความสำคัญของครูทุกคนในโรงเรียนเป็นผู้มีความน่าเชื่อถือและรับผิดชอบ เป็นแบบอย่างที่ดี มีความเป็นกัลยาณมิตรและสร้างขวัญกำลังใจ ยอมรับข้อผิดพลาดของสมาชิกในองค์กรและให้เกียรติผู้อื่น สนับสนุนให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดบทบาทและเป้าหมายของการปฏิบัติงานร่วมกัน การส่งเสริมการทำงานเป็นทีม เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดประสิทธิผลของสถานศึกษา จากสภาพของสังคมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาจึงทำให้ผู้บริหาร ครูบุคลากรทางการศึกษาต้องร่วมมือกันป้องกันแก้ไขพัฒนาการศึกษาที่เหมาะสมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับขวัญฤทัย ภู่อาระ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยภาพรวม มีค่าความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับค่อนข้างสูง และยังสอดคล้องกับเบญจมาศ หนูไชยทอง (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า ความสัมพันธ์

ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูงเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิสัยทัศน์เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักการสังเคราะห์วิเคราะห์องค์การให้สอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการเปลี่ยนแปลงของสังคม พร้อมกระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจให้ครูในการพัฒนาสถานศึกษา

1.2 ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมหรือหาวิธีการใหม่ ๆ โดยอาจประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนเสริมเพิ่มความน่าสนใจ เพื่อให้นักเรียนได้ตระหนักถึงคุณธรรม จริยธรรม มีเหตุผล มีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาล่าเรียนและเห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันในสังคม

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาพบว่า ด้านความไว้วางใจ(X_5) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในภาพรวม($Y_{รวม}$) อยู่ในระดับสูง ดังนั้นหากผู้บริหารสถานศึกษาต้องการเพิ่มระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา ผู้บริหารควรพัฒนาองค์ประกอบด้านความไว้วางใจให้เกิดมากขึ้น เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ เป็นแบบอย่างที่ดี ให้เกียรติ เอาใจใส่และเห็นความสำคัญของครูทุกคน ส่งเสริมขวัญและกำลังใจ สร้างโอกาสความเป็นกัลยาณมิตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและช่วยกันขับเคลื่อนสถานศึกษา ส่งผลให้สถานศึกษามีคุณภาพบรรลุประสิทธิผลของสถานศึกษาทุกด้านอย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาร่วมกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ได้สารสนเทศในการเสนอแนะแนวทาง ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙*.

กรุงเทพฯ: บริษัท พรินทิงกราฟฟิค จำกัด.

กฤษพล อมระนันท์. (2559). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่वंก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ขวัญฤทัย ภูสาระ. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

จิตติมา วรณศรี. (2563). *นวัตกรรมสู่การพัฒนาสถานศึกษา*. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.

- จิราวรรณ อินเกิด. (2564). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาใน จังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชัยอนันท์ แก้วเงิน. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- ฐานะมาศ หาดยาว. (2564). ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้อำนวยการ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เป็ญจมาศ หนูไชยทอง (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของ โรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ปณิธิ จันท์กิติ. (2565). ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต(การบริหารการศึกษา).มหาวิทยาลัย ศิลปากร.
- พรเทพ เหมรณานนท์. (2564). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และเขต 2 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ภรณ์ทิพย์ ปั่นก้อง. (2559). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วนัฐสนันท์ ทมลบูรณ์. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- วรรณภา ไทยประยูร (2564). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลธัญบุรี.
- สถิพร เขาวนชัย. (2561). เอกสารประกอบการสอนการวิจัยทางการศึกษา. พิษณุโลก: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย นเรศวร.
- สุภาพ ฤทธิ์บำรุง (2556). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพ ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต (การบริหาร การศึกษา). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุรศักดิ์ เล็กวงษ์ (2563). บทบาทภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏ รำไพพรรณี.
- เสรี ภักดี. (2564). กระบวนการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัด ยะลา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2. (2565). แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570. พิจิตร : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2.

- เสาวณีย์ สมบูรณ์ศิริรัตน์. (2562). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล.
- อภิรัตน์ ช่างเกวียน. (2564). บทบาทผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อัยรินทร์ สماعيل. (2562). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.